

TBMM
HALKLARIN EŞİTLİK VE DEMOKRASİ PARTİSİ
GRUP BAŞKANLIĞI

Sayı : 17418
Tarih : 13.04.2026

43328

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın **Adalet Bakanı Akın GÜRLEK** tarafından Anayasa'nın 98'inci. TBMM İçtüzüğü'nün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri uyarınca yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim **13.04.2026**.

Nevroz Uysal Aslan

Şırnak Milletvekili

Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi Büyük Dairesi. 26 Eylül 2023 tarihli Yüksel Yalçinkaya/Türkiye kararında, başvurunun mahkumiyetinde ByLock verileri ile sendika ve dernek üyeliği gibi olguların değerlendirilme biçimi nedeniyle adil yargılanma hakkının. kanunsuz suç ve ceza olmaz ilkesinin ve örgütlenme özgürlüğü'nün ihlal edildiğine hükmetmiştir. Mahkeme ayrıca, bu ihlallere yol açan sorunların sistematik nitelikte olduğunu belirtmiş ve önünde yaklaşık 8.500 benzer başvuru bulunduğunu açıklamıştır.

Avrupa Konseyi Bakanlar Komitesi, 12 Haziran 2025 tarihli icra denetimi kararında. Türkiye'den benzer dosyalarda iç hukuk uygulamasına ilişkin daha fazla örnek sunmasını ve Avrupa Mahkemesinin önüne gelen çok sayıdaki tekrar başvurular bakımından gelecekte aynı ihlallerin çok sayıda dosyada yeniden tespit edilmesini önleyecek özel tedbirleri değerlendirmesini istemiştir. Ardından AIHM, Nisan 2026 tarihli duyurusunda. 15 Temmuz sonrasında kamu görevlilerinin görevden çıkarılmasına ilişkin Türkiye başvurularında muhtemel yoğun başvuru akışı için özel idari tedbirlerin yürürlüğe girdiğini ve bu tedbirlerin 1 Ocak 2026'dan itibaren yapılan başvurulara uygulanacağını bildirmiştir.

Avrupa Birliği'nin 2023 Türkiye Raporu'nda, Olağanüstü Hâl İşlemleri İnceleme Komisyonunun çalışmaları Ocak 2023'te tamamladığı, Komisyona yapılan toplam 127.292

başvurunun 17.960'ının kabul, 109.332'sinin ret ile sonuçlandığı belirtilmiştir. Bu veri, OHAL/KHK sürecine ilişkin başvuruların çok büyük bölümünün reddedildiğini ve mağduriyetlerin önemli kısmının giderilmediğini göstermektedir.

Söz konusu Yalçinkaya kararı ise, tekil bir davanın sınırlarını aşmış; OHAL/KHK döneminde ceza yargılamaları, kamu görevinden çıkarma işlemleri ve kapatma tedbirleri üzerinden kurulan geniş tasarruf rejiminin hukukiliğini yeniden tartışmaya açmıştır. Aradan geçen zamana rağmen, bu kararın doğurduğu yükümlülükler çerçevesinde etkili ve bütünlüklü bir giderim mekanizmasının kurulduğu, kamu görevinden çıkarılanlar ile kapatılan kurum ve kuruluşlar nedeniyle mağdur olanlar bakımından sonuçları ortadan kaldıracak kapsamlı bir yol haritasının işletildiği görülmemektedir.

Bu bağlamda;

1. Bakanlığınızca, Yüksel Yalçinkaya/Türkiye kararı sonrasında bu kararın ceza yargılamaları ve OHAL/KHK kaynaklı mağduriyetler üzerindeki sonuçlarının giderilmesine ilişkin hazırlanmış bir eylem planı, genelge, uygulama notu veya kurumsal yol haritası bulunmakta mıdır?
2. Yalçinkaya kararı sonrasında, mahkumiyetinde ByLock kullanımı, sendika üyeliği, dernek üyeliği, Bank Asya hesap hareketleri veya benzeri yasal faaliyetlerin belirleyici delil olarak kullanıldığı dosyalarda kaç kişi yeniden yargılama talebinde bulunmuştur? Bu taleplerin kaç kabul, kaç ret ile sonuçlanmıştır?
3. OHAL/KHK sürecinde kamu görevinden çıkarılan kişilerden kaç hakkında ayrıca ceza soruşturması veya kovuşturması yürütülmüştür? Bunların kaç beraat etmiş, kaç mahkum olmuş, kaç hakkında kovuşturmaya yer olmadığına karar verilmiştir?
4. KHK ile kamu görevinden çıkarılan kişilerden kaç, beraat etmiş veya hakkında kovuşturmaya yer olmadığı kararı verilmiş olmasına rağmen halen kamu görevine dönememiştir?
5. Avrupa Birliği'nin 2023 Türkiye Raporu'nda belirtilen 127.292 başvuru, 17.960 kabul ve 109.332 ret verileri esas alındığında, OHAL Komisyonu kararlarından sonra idare mahkemeleri, bölge idare mahkemeleri, Danıştay, Anayasa Mahkemesi ve Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi aşamalarına taşınan dosya sayısı kaçtır? Bu dosyaların kaçında başvuru lehine karar verilmiştir?
6. Yalçinkaya kararı sonrasında, benzer nitelikteki dosyalarda mahkumiyetleri kesinleşmiş olup halen ceza infaz kurumlarında tutulan kişi sayısı kaçtır?

7. TBMM tutanaklarına yansıyan ve OHAL İşlemleri İnceleme Komisyonunun 28 Mayıs 2021 tarihli açıklamasına atıfla paylaşılan verilere göre kapatılan 2.761 kurum ve kuruluş nedeniyle özel sektörde işini, ortaklığını, ticari faaliyetini veya mesleki faaliyetini kaybeden kişi sayısına ilişkin Bakanlığınızın elinde ayrıştırılmış bir veri bulunmakta mıdır?
8. Kapatılan kurum ve kuruluşlarda çalıştığı, ortak olduğu ya da bu kurumlarla ilişkilendirildiği için hakkında ceza soruşturması veya kovuşturması yürütülen kişilerden kaçısı beraat etmiş olmasına rağmen pasaport, çalışma, ruhsat, lisans, adli sicil veya arşiv kaydı nedeniyle hak kaybı yaşamayı sürdürmektedir?
9. OHAL/KHK sürecinde kamu görevinden çıkarılanlar ile kapatılan kurum ve kuruluşlar nedeniyle ekonomik ve sosyal hak kaybına uğrayanlar bakımından, Bakanlığınızın diğer kamu kurumlarıyla birlikte yürüttüğü bir hak iadesi ve "kayıt temizliği" çalışması bulunmakta mıdır?
10. Avrupa Konseyi Bakanlar Komitesinin 12 Haziran 2025 tarihli kararında, Türkiye'den benzer dosyalarda iç hukuk uygulamasına ilişkin ek örnekler istenmiş ve gelecekte aynı ihlallerin çok sayıda dosyada yeniden tespit edilmesini önleyecek özel tedbirlerin değerlendirilmesi beklenmiştir. Bakanlığınız bu çağrı doğrultusunda bugüne kadar hangi somut adımları atmıştır?
11. AİHM'in 9 Nisan 2026 tarihli duyurusunda, kamu görevlilerinin görevden çıkarılmasına ilişkin Türkiye başvurularında muhtemel yoğun başvuru akışı için özel idari tedbirlerin yürürlüğe girdiği açıklanmıştır. Bakanlığınız bu gelişmeyi, iç hukukta etkili giderim sağlanamadığının bir göstergesi olarak değerlendirmekte midir?
12. Bakanlığınız, benzer dosyalarda kişileri tek tek yeniden başvuru yapmaya zorlayan mevcut yöntemin yerine, resen inceleme, toplu yeniden değerlendirme ve sonuçların idari-yargısal düzeyde eşgüdümlü giderilmesini sağlayacak özel bir mekanizma kurulmasını gündemine almış mıdır?
13. KHK ile kamu görevinden çıkarılan veya kapatılan kurum ve kuruluşlar nedeniyle çalışma hayatı kesintiye uğrayan kişiler bakımından, beraat, takipsizlik veya ihlal kararı sonrasında ortaya çıkan maddi ve manevi zararların giderilmesine ilişkin özel bir yasal düzenleme hazırlığı bulunmakta mıdır?
14. Yalçinkaya kararında ihlal nedeni sayılan değerlendirme kalıplarının ilk derece mahkemeleri, istinaf ve Yargıtay kararlarında tekrarlanmaması için hakim ve savcılara yönelik herhangi bir zorunlu eğitim, içtihat notu veya uygulama standardı geliştirilmiş midir?

15. Bakanlığınız, OHAL/KHK sürecinde kamu görevinden çıkarılanlar ile kapatılan kurum ve kuruluşlar nedeniyle mağdur olanlar bakımından, ceza yargılaması, idari işlemler ve çalışma yaşamına ilişkin sonuçların birlikte ele alınacağı bütünlüklü bir kanuni giderim paketi hazırlanmasını değerlendirmekte midir?